

ПОЗИЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Представлено інформацію про економіку Європейського Союзу та її позиції у світовій економіці.

Ключові слова: *ЄС, Європейська стратегія, витрати, НДДКР, консорціуми.*

Abstract

Information about the European Union economy and its position in the world economy is presented.

Keywords: *EU, European strategy, costs, RRDW, consortia.*

Вступ

Європейський Союз на даний час – це єдине об'єднання в світі, яке пододало п'ять етапів економічної інтеграції. ЄС було започатковано в більшій мірі як недосконалий митний союз, в якому загальний митний тариф став основою торгової інтеграції. З поступовим поглибленням інтеграції в ЄС були створені нові наднаціональні інструменти. Це був план для єдиного внутрішнього ринку, економічного і валютного союзу.

Позиції Європейського Союзу у світовій економіці

Євросоюз є найбільш важливим регіональним економічним і політичним інтеграційним об'єднанням у Європі. В даний час це також перша економіка в світі, що стала лідером по ВВП, міжнародній торгівлі (35%), глобальних прямих іноземних інвестиціях (50%), в'їзному туризму (50%), загальній передачі гуманітарної допомоги (60%) та охороні навколишнього середовища. Основу економічного потенціалу регіону становлять економіки чотирьох найрозвинутіших країн - Німеччини, Франції, Великобританії та Італії, що входять у „Велику сімку”. Євросоюз має валюту, яка за ступенем використання і роллю у світовій економіці поступається лише долару США [1].

Європейська економічна інтеграція тісно пов'язана з процесами глобалізації та транснаціоналізації. Держави-члени ЄС дотримуються політики «відкритої економіки», перебувають у тісному взаємозв'язку і взаємозалежності з усіма країнами світової економіки.

Європейська стратегія «Європа 2020» базується на трьох ключових факторах зміцнення економіки: а) розумний економічний розвиток і зростання, засновані на знаннях й інноваціях; б) сталий розвиток, тобто створення економіки, заснованої на ефективному використанні ресурсів, навколишнього середовища і конкуренції; в) комплексний розвиток, що забезпечить підвищення рівня зайнятості, досягнення соціальної та територіальної згуртованості.

ЄС як і раніше відстає від Сполучених Штатів за темпами зростання продуктивності праці (1,5% на рік, у порівнянні з 2% у США), а також щодо створення сприятливих умов для підприємництва [2].

Згідно зі Звітом «Ведення бізнесу в 2018 р., вимірювання якості та ефективності державного регулювання», опублікованому Групою Світового банку, ряд світових лідерів з найбільш сприятливим бізнес-кліматом включає в себе кілька країн ЄС. Данія перебуває на третьому місці, Великобританія – на шостому, Швеція – на восьмому, Фінляндія – на десятому, Ірландія – на дев'ятнадцятому серед 189 країн (США – на шостому). Що стосується країн з перехідною економікою, в тому числі пострадянських республік, таких як країни Балтії, то Литва була на сімнадцятому місці, за нею – Естонія (22-ге), Латвія (24-ге), колишня республіка Югославії Македонія (25-ге), Вірменія (35-ге), Молдова (52-ге), Боснія і Герцеговина (79-ге), Албанія (97-ме), Чорногорія (46-те), Україна (83-те) та Сербія (59-те)

ЄС витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) становили 1,9% ВВП проти 2,6% в США та 3,3% в Японії. За темпами зростання витрат на НДДКР ЄС відстає й від Китаю та Індії. У звіті Європейської комісії „Світ у 2025 році” прогнозується, що до 2025 року США та європейські країни втратять науково-технічне та технологічне лідерство, поступившись ним

азійським країнам, частка Китаю та Індії у в сукупному обсязі світових інвестицій становитиме 20% [3].

Разом з тим, 20% світового ринку високотехнологічної продукції припадає на ЄС, що в значній мірі є заслугою Німеччини, яка на світовому ринку високотехнологічної продукції займає третє місце [13]. Європейському Союзу вдалося реалізувати ряд проектів світового рівня. Створений в ЄС „Аеробус“, здатний успішно конкурувати з продукцією компанії „Боїнг“. Навігаційна система „Галілео“ перевершує за рядом якісних показників нинішню американську і здатна забезпечити послугами космічної навігації та зв'язку практично весь світ. При цьому європейська наука, на відміну від американської, орієнтованої передусім на оборонну галузь, розвивається переважно як цивільна.

Провідну роль в основних галузях промисловості ЄС (а поступово і в сфері фінансів) відіграють нечисленні міждержавні консорціуми („Міттал“ у чорній металургії, ЕАДС - авіакосмічна, оборонна промисловість та ін.), здатні витримати міжнародну конкуренцію та перейти на ресурсозберігаючу модель розвитку. Значну частку в корпоративній структурі ЄС займають державні підприємства, які випускають продукції більш ніж на 56 млрд. євро на рік. Існує розгорнута система державної підтримки підприємництва, розміри якої перевищують 86 млрд. євро на рік. Бюджетна підтримка (зокрема проекту „Аеробус“ - на 1 млрд. євро, системи „Галілео“ - на 2,3 млрд. євро) спрямована на підвищення міжнародної конкурентоспроможності Євросоюзу.

У третьому десятилітті XXI ст. стратегічними цілями ЄС залишатимуться підвищення конкурентоспроможності і розбудова „економіки знань“. Залишатимуться актуальними проблеми стабільності бюджетів, старіння населення, соціального захисту, енерго- і ресурсозбереження, охорони довкілля. Зокрема, згідно з прогнозами експертів, до 2030 р. ЄС може виявитись на 70% залежним від імпорту енергоносіїв. Хоча Євросоюз вже має практично найнижчі в світі показники питомої енергомісткості ВВП, він має намір до 2020 р. підвищити енергоефективність економіки і довести частку нетрадиційних (відновлювальних) джерел енергії до 20%. Компактна й густо населена Європа є рекордсменом з транскордонних забруднень, її атмосфера вже потепліла на один градус. Паводки на Півночі доповнюються засухами на Сході, зникають ліси, збіднюються флора та фауна. Водночас Євросоюз утримує першість у систематизованій боротьбі з несприятливими змінами клімату та забрудненням довкілля. До 2020 р. планується зменшити викиди шкідливих газів в атмосферу на 20% завдяки впровадженню нових технологій та застосуванню механізму квотування викидів [4].

Висновки

Проаналізувавши інформацію, можна зробити висновок, що Європейський Союз на даний час це став лідером по ВВП, міжнародній торгівлі, глобальних іноземних інвестиціях, в'їзному туризмі та в багатьох інших галузях. Однак, ЄС відстає від Сполучених Штатів за темпами зростання продуктивності праці на 0,5%. Також, за темпами зростання витрат на НДДКР ЄС відстає від США, Японії, Китаю та Індії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Глобальні виклики для ЄС: 5 сценаріїв і реальність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://voxukraine.org/uk/globalni-vikliki-dlya-yes-5-stsenariyiv-i-realnist/>
2. Сучасні позиції Європейського Союзу в глобальній економіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studopedia.com.ua/1_255614_suchasni-pozitsii-yevropeyskogo-soyuzu-v-globalniy-ekonomitsi.html
3. Основні економіки світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studme.com.ua/osnovnye_ekonomiki_mira.html
4. Позиції ЄС у глобальній економіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1441092362568/ekonomika/pozitsiyi_globalniy_ekonomitsi
5. Корнієнко В. О. Партийна ідеологія: система цінностей, або синдром «суспільної кататонії»? [Текст] / В. О. Корнієнко, С. Г. Денисюк, О. В. Буряченко // Гілея : збірник наукових праць [гол. ред. В. М. Вашкевич]. — К. : ВІР УАН, 2017. — Вип. 117. — С. 253–269.
6. Корнієнко В. О. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві [Текст] / В. О. Корнієнко // Право України : юридичний журнал. — 2001. — № 2. — С. 47-53.
7. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139-150.
8. Корнієнко В. О. Лобювання як засіб реалізації політичних інтересів [Текст] / В. О. Корнієнко, С. П. Годний // Innovative solutions in modern science. - Dubai : ТК Meganom, 2017. - № 1(10). - С. 19-25.
9. Ващенко К. О. Політологія для вчителя [Текст] : навчальний посібник / К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. - Київ : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. — 406.
10. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції] : [електронний] навчальний посібник / В. О. Корнієнко. - Електронні текстові дані (1 файл (PDF) : 20,2 Мбайт). - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 147 с.
11. Корнієнко В. О., Денисюк С. Г. Формування європейської ідентичності: аргументи для України. Політологічний вісник. Вип. 80. Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка, 2018. С. 20-35.

12. Корнієнко В. О. Євросоюз: українська мета на тлі європейських проблем [Електронний ресурс] / В. О. Корнієнко // Матеріали XLVIII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 13-15 березня 2019 р. – Електрон. текст. дані. – 2019. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2019/paper/view/6809>.

Мартинюк Ярослав Юрійович — студент групи 2ПІ-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, email: yaruk797@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович — кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Yaroslav Martynyuk Y. — Department Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: yaruk797@gmail.com

Kornienko Valeriy O. — Candidate of Historical Sciences, PhD (Political Science), Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.